Malmö stad
Fastighets- och gatukontoret

Tjänsteskrivelse

Datum
2026-11-24
Vår referens
Csaba Gyarmati
Trafikingenjör
csaba.gyarmati@malmo.se

Nämndinitiativ (M) - Sluta straffa parkörer som betalar en för hög taxa för korttidsparkering

TN-2026-1379

Sammanfattning

I nämndinitiativ till tekniska nämnden yrkar Håkan Fäldt (M) att fastighets- och gatukontoret ges i uppdrag att återkomma till tekniska nämnden med beslutsförslag innebärande att reglerna för parkeringsavgifter i Malmö ska ändras så att en parkeringsavgift ska anses erlagd också när parkörer erlagt avgift enligt högre taxa. Nämndinitiativet innefattar också yrkande om uppdrag att utreda möjligheten att kreditera de felparkeringsavgifter som utfärdats, antingen generellt eller efter ansökan från berörd parkör.

Håkan Fäldt (M) föreslår att tekniska nämnden beslutar

- återkomma till tekniska nämnden (alt TRU) med beslutsförslag som innebär att en parkeringsavgift ska anses erlagd även om parkören erlagt avgiften enligt en högre taxa.
- utreda möjligheten att kreditera de felparkeringsavgifter som utfärdats, antingen generellt eller efter ansökan från berörd parkör.

Tekniska nämnden beslutade 24 mars 2026 att överlämna nämndinitiativet till tekniska nämndens arbetsutskott för beredning. Tekniska nämndens arbetsutskott beslutade 2 juni 2026 att föreslå tekniska nämnden

- att anse första att-satsen besvarad, då nämnden redan har fattat beslut om att återinföra tidigare villkor (TRU 2026-04-28 § 38, justering den 5 maj 2026), vilket säkerställer den inriktning som efterfrågas
- att avslå yrkandet i den andra att-satsen, då det inte är i enlighet med rådande lagstiftning att kreditera felparkeringsavgifter som har utfärdats enligt gällande regelverk.

Då ny information har tillkommit i ärendet föreslås TNAU upphäva det tidigare beslutet och fatta ett nytt beslut om förslag till beslut i tekniska nämnden.

Förslag till beslut

Tekniska nämndens arbetsutskott föreslås besluta att föreslå tekniska nämnden att besluta

- att upphäva tidigare beslut i ärendet i tekniska nämndens arbetsutskott 2026-06-02
- att anse nämndinitiativets första att-sats besvarad,
- att avslå nämndinitiativets andra att-sats, samt
- att uppdra åt fastighets- och gatudirektören att fatta beslut om erforderliga ändringar i lokala trafikföreskrifter.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ M - Tekniska nämnden - 20260312
- §174 TN Nämndinitiativ (M) - Sluta straffa parkörer som betalar en för hög taxa för korttidsparkering
- G-Tjänsteskrivelse TNAU 261201 Nämndinitiativ (M) - Sluta straffa parkörer som betalar en för hög taxa för korttidsparkering

Beslutsplanering

Tekniska nämnden 2026-03-24
Tekniska nämndens arbetsutskott 2026-05-05
Tekniska nämndens arbetsutskott 2026-06-02
Tekniska nämnden 2026-06-15
Tekniska nämnden 2026-08-25
Tekniska nämndens arbetsutskott 2026-12-01
Tekniska nämnden 2026-12-14

Ärendet

Beslut att återinföra villkoret

Villkoret om att en betald parkeringsavgift skulle gälla under hela giltighetstiden på samtliga parkeringsplatser med samma eller lägre taxa har tidigare funnits i lokala trafikföreskrifter för parkeringsavgifter. Detta villkor upphävdes den 3 november 2021 genom lokal trafikföreskrift 1280 2021-03974. Tekniska nämndens trafikutskott tog den 2026-04-28 beslut om att ge förvaltningen i uppdrag att återinföra villkoret att betald parkeringsavgift efter viss taxa ska gälla under giltighetstiden på alla platser med samma eller lägre taxa.

Beslutsgång

Rätten att ta ut parkeringsavgifter på offentlig plats regleras i lagen (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m.

("avgiftslagen"). Enligt 2 § får kommunen ta ut avgift "i den omfattning som behövs för att ordna trafiken" och grunderna för beräkning av avgiften ska beslutas av kommunfullmäktige.

I doktrin framhålls att dessa avgifter är offentligrättsligt reglerade och att avgiftsgrunderna ska fastställas genom taxa antagen av fullmäktige; taxans innehåll upprepas sedan i lokala trafikföreskrifter.

Avgiftsbeslut av detta slag är föreskrifter i regeringsformens mening.

Kommunallagen anger att fullmäktige ska besluta om "budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor". Beslut om taxor och avgifter hör typiskt hit, men fullmäktige kan delegera viss avgiftssättning till nämnd när det gäller avgifter utan egentlig kommunalekonomisk betydelse, eller ge nämnd rätt att göra indexjusteringar inom en av fullmäktige fastställd taxa.

Kommunallagen 6 kap. 37 § ger nämnder möjlighet att delegera beslutanderätt till presidium, utskott, ledamot, ersättare, automatiserad beslutsfunktion eller - i vissa fall - anställd.

Kommentaren betonar att delegation enligt 6 kap. 37 § avser "beslut i kommunallagens mening", dvs. situationer där det finns alternativa lösningar och beslutsfattaren måste göra självständiga överväganden.

I kommentaren till 6 kap. 38 § framhålls att delegation inte får användas så att nämndens ledning av verksamheten "riskeras", t.ex. genom att delegaten fattar beslut som binder upp kommunen inför framtiden eller avviker från praxis och interna riktlinjer i betydande omfattning.

Historik

I beslut från gatukontorets trafikdelegation 1989-08-22 framgår följande: "Gatunämnden beslöt 1989-04-11 med reservation bland annat att godkänna föreliggande förslag till införande av ett nytt parkeringssystem för avgiftsbelagd parkering. Det nya parkeringssystemet avses att genomföras under hösten 1989 i den takt nya biljettautomater kan uppsättas och installeras. Vissa ändringar erfordras i LTF för Malmö, 8 §." Dessa ändringar i de lokala trafikföreskrifterna förutsattes då fattas av delegat. I det beslutet, från trafikdelegationens delegat, påträffas för första gången villkoret om att "Parkeringsbiljett som lösts i en biljettautomat gäller vid samtliga parkeringsplatser inom området för vilka samma taxa gäller. Biljett som betalts enligt högre taxa än den för platsen föreskrivna gäller också." Eftersom detta beslut fattades av delegat, var också beslutet att upphäva det möjligt att fatta på delegation.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen har därefter utrett huruvida ett principiellt beslut fattat 1989, därefter fullföljt genom beslut av delegat i enlighet med då gällande delegationsordning, kunnat upphävas genom att delegat i enighet med gällande delegationsordning år 2021 fattar beslut som i sak upphäver delegationsbeslutet som fattades med anledning av det principiella beslutet 1989. Förvaltningens bedömning är att nämnden, redan 1989, skulle ha varit den instans som skulle fattat beslutet, utifrån att detta skulle varit ett principbeslut som ålegat nämnd. Detta gäller även beslutet att upphäva villkoret som fattades av delegat 2021, och beslutet att återinföra villkoret, som tekniska nämndens trafikutskott fattade 2026, eftersom utskott också fattar beslut på delegation.

Förvaltningens förslag till hantering

Upprinnelsen till nämndinitiativet uppfattas vara genom det ärendet är som avgjorts i Hovrätten, mål nr Ä 1932-26. Utifrån utfallet från Hovrätten i aktuellt ärende innebär den praxis som numera är upprättad att det egentligen inte finns ett behov av det beslutade villkoret. Villkoret saknar därmed praktisk betydelse efter hovrättens avgörande eftersom rätten att använda en högre betald taxa på platser med lägre taxa redan följer av gällande praxis.

Förvaltningen föreslår därför att nämnden anser nämndinitiativets första att-sats besvarad, och överlämnar åt fastighets- och gatudirektören att fatta erforderliga beslut för att ta bort villkoret ur de lokala trafikföreskrifterna.

Kreditering av felparkeringsavgifter

Felparkeringsavgiftens offentligrättsliga karaktär och systemets uppbyggnad i lagstiftningen bygger på ett strikt ägaransvar, omedelbar betalningsskyldighet och möjlighet till rättelse som i efterhand prövas genom Polismyndighetens försorg. Ägaransvaret är reglerat i FelPL (Lagen (1976:206) om felparkeringsavgift) och fordonets ägare ansvarar för betalningen, med undantag för om det görs sannolikt att fordonet frånhänts genom brott. Skulle inte rättelse medges kan betalningsansvaret prövas av allmän domstol. En kommun kan inte genom egna beslut ändra materiella eller processuella förutsättningarna för betalningsansvar eftersom dessa redan är reglerade i lag. Detta följer av legalitetsprincipen som redogörs för i regeringsformens 1 kap. 1 § (Kungörelse (1974:152) om beslutad ny regeringsform). FelPL utgör således en exklusiv ordning för hur en felparkeringsavgift kan undanröjas.

Högsta domstolen (HD) har i flera avgöranden tydligt markerat att domstolars möjlighet att undanröja betalningsansvar är knuten till denna lagreglerade ordning och

till vissa snäva undantag (till exempel nödliknande situationer, ogiltig föreskrift, bristande bevisning).[1]

Det finns inget stöd i FelPL för att någon annan än Polismyndigheten och domstol kan besluta om undanröjande av betalningsansvar. Kommunen har ingen beslutsfunktion i denna kedja. Kommunens roll anges i lagtexten som att kommuner i angivna fall svarar för övervakning och att kommuner uppbär intäkten efter att avgiften betalats.[2] Att såsom nämndinitiativet föreslår, ”kreditera” en felparkeringsavgift i materiell mening, skulle innebära att kommunen tar på sig en normgivnings- eller beslutsroll som enligt lag tillkommer annat organ, nämligen staten, vilket i sin tur skulle strida mot kommunallagens (2017:725) 2 kap.

Det kan också konstateras att kommunen inte heller efter det att felparkeringsavgiften är utfärdad av polisman eller parkeringsvakt kan förhindra indrivning av felparkeringsavgiften. Även här är den legala ordningen exklusiv och till och med obligatorisk (6 § FelPL).

Felparkeringsavgifter är inte ”avgifter för tjänster” i kommunallagens mening utan offentligrättsliga sanktionsavgifter enligt särskild lag. Kommunen är bunden av lag och kan inte undgå detta genom att använda skattemedel för att i praktiken neutralisera en lagstadgad avgift. Detta skulle strida mot både legalitetsprincipen och mot förbudet mot understöd åt enskilda och likabehandlingsprincipen i kommunallagen förstärker detta. Om kommunen skulle ”kreditera” avgifter för vissa grupper utan stöd i lag, riskerar man otillåten särbehandling.[3]

Regeringen får ange högsta och lägsta belopp för felparkeringsavgifter, och regeringen kan delegera till kommunerna att fastställa beloppen inom dessa ramar. Detta har skett genom 2 a § FelPF (Förordning (1976:1128) om felparkeringsavgift) varigenom regeringen angett att kommuner får bestämma felparkeringsavgiftens belopp inom intervallet 75–1 300 kr. Detta är en normgivningskompetens avseende taxa, inte en befogenhet att i efterhand avstå från att ta ut avgiften i det enskilda fallet. Kommunen kan alltså genom fullmäktigebeslut ändra taxan framåt i tiden, men kan inte retroaktivt påverka redan inträffade överträdelser eller enskilda betalningsansvar som följer av gällande taxa vid överträdelsen.

[1] I fråga om HD:s resonemang se exempelvis NJA 2001 s 889, NJA 1998 s 320 och NJA 2020 s 742.
[2] Med undantag av statens kostnader vilka dras av med ett belopp som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (f.n. 53 kronor).
[3] Detta understryks av det s.k. Gotlandsfallet där Region Gotland beslutade att miljöbilar skulle befrias från avgift HFD 2014 ref 57 6647-13

Om Polismyndigheten eller domstol undanröjer betalningsansvaret så återbetalas helt sonika beloppet genom statens försorg. Det är en ren verkställighetsåtgärd av staten, inte utslag av någon kommunal generositet.

Om en enskild (parkör) vänder sig till kommunen och begär att en felparkeringsavgift ska efterges av skäl som till exempel nöd, bristande skyltning eller liknande är alltid den rätta vägen att ansöka om rättelse hos Polismyndigheten enligt 8 § FelPL, vid behov få frågan prövad av domstol enligt 9–10 §§ om inte Polismyndigheten vidtar rättelse. Det är Polismyndigheten eller domstol som gör den rättsliga bedömningen, inte kommunen.

Att en polisman under vissa omständigheter får låta bli att meddela en parkeringsanmärkning framgår av polislagen (1984:387) och även en parkeringsvakt får låta bli att meddela en parkeringsanmärkning, nämligen om överträdelsen med hänsyn till omständigheterna i fallet framstår som obetydlig (FelPL 5 §). Då övervakningen åter är i förvaltning skapas större möjlighet att låta parkeringsvakter nyttja mandatet i 5 § samtidigt som nämnden redan har fattat beslut om att återinföra tidigare villkor. Någon särskild utredning synes därför inte nödvändig eller behövlig.

Hovrättsavgörande 2026-05-05 (mål nr Ä 1932-26)
I hovrätten över Skåne och Blekinge har avkunnats beslut den 2026-05-05 i (mål nr Ä 1932-26) i fråga om bestridande av felparkeringsavgift. Hovrättsavgörandet innebär att målsäganden fått sin parkeringsanmärkning undanröjd fast han betalt en felaktig, men högre, parkeringstaxa. I avsaknad av avgörande hos högsta instans (Högsta domstolen), innebär Hovrättsavgörandet att målet får en åtminstone vägledande betydelse, om än inte att betraktas som prejudikat, för hur liknande fall ska bedömas.

Polismyndigheten har låtit meddela att myndigheten inte avser att överklaga hovrättens beslut. Då tekniska nämnden redan har fattat beslut om lokal trafikföreskrift får inte målet någon större betydelse för stadens parkeringsövervakning eller trafikreglering. Betydelsen är att dels får klaganden sina inbetalda medel återbetalda av Transportstyrelsen, dels i hur Polismyndigheten ska, i ljuset av avgörandet, i undanröja betalningsansvar i situationer där den enskilde betalat ”fel” belopp.

Transportstyrelsens återbetalning ska inte ses som en kreditering när domstol eller Polismyndigheten undanröjer betalningsansvaret och avgiften redan är betald (för den som ska erlägga felparkeringsavgift måste enligt FelPL ha betalt avgiften för att få frågan prövad[4]). Återbetalningen blir därmed en följd av att domstolen säger att det inte funnits ett giltigt betalningsansvar. Beloppet dras också från den utbetalning

[4] FelPL 7 §: Avgift skall erläggas inom föreskriven tid även om talan föres om undanröjande av betalningsskyldigheten.

kommunen skulle fått från Transportstyrelsen för utfärdade parkeringsanmärkningar i stort.

Detta ändrar inte de grundläggande slutsatserna om kommunens kompetens; kommunen får fortfarande inte självständigt besluta att betalningsansvar enligt FelPL ska upphöra, varken generellt eller i enskilda fall. De fall som återbetalning verkställs för är de där beslut fattats av Polismyndigheten eller domstol.

Det som förändrats är således inte kommunens handlingsutrymme, utan den materiella bedömningen av när felparkeringsavgift över huvud taget får tas ut – en bedömning som även fortsättningsvis ska göras av Polismyndigheten och domstolarna inom FelPL-systemet.

En följd av domen är att det kan finnas andra personer som har erhållit felparkeringsavgift i liknande fall. Dessa personer kan då vända sig till Polismyndigheten för att bestrida sin felparkeringsavgift. Dock anger 9 §, 3 st. att om deras parkeringsanmärkning bestrids senare än sex månader efter det att avgiften har betalats, eller Kronofogdemyndigheten vidtagit åtgärd för indrivning av avgiften, anmälan ska avvisas. För dessa personer som då får sin talan avvisad återstår att begära ersättning enligt Skadeståndslagen.[5], men då utfärdandet av parkeringsanmärkningar skett i enlighet med gällande lokal trafikföreskrift är bedömningen i dagsläget att detta inte skett utifrån fel eller försummelse i Skadeståndslagens mening.

Ansvariga

Joakim Florén Enhetschef
Martin Lundin Avdelningschef
Tobias Nilsson Direktör

[5] Skadeståndslagen 3 kap. 3 §: Staten eller en kommun skall ersätta ren förmögenhetsskada som vållas av att en myndighet genom fel eller försummelse lämnar felaktiga upplysningar eller råd, om det med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl. Därvid skall särskilt beaktas upplysningarnas eller rådens art, deras samband med myndighetens verksamhetsområde och omständigheterna när de lämnades.